

NESEHNUTÍ

VÝROČNÍ
ZPRÁVA
2024

Rok 2024 byl pro naši organizaci obdobím intenzivní práce v náročných podmínkách, ale zároveň rokem hmatatelných výsledků.

V Arménii jsme podpořili* y mladé lídry a komunitní iniciativy zaměřené na ekologii, participaci a přístup k vodě. V Gruzii jsme posilovali* y občanské aktivity navzdory složité situaci a v Ukrajině jsme stáli* y po boku iniciativ pomáhajících lidem zasaženým válkou. Díky kampani **Slunce pro Ukrajinu** získaly nemocnice solární energii. Desítky organizací jsme podpořili* y nejen finančně, ale i školeními, mentoringem a bezpečnostní podporou.

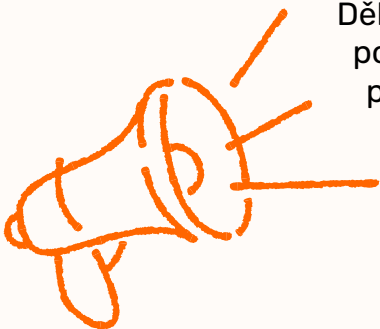
V roce 2024 jsme se opět věnovali* y prevenci genderově podmíněného násilí. Mladí lidé sdíleli* y zkušenosti a aktivně měnili* y prostředí ve školách i komunitách.

V projektu **#newME** vznikla interaktivní platforma, proběhly workshopy a barcamp na téma klimatické krize a zapojení mladých lidí. Pokračovali* y jsme i v programu Moudrá města a ve výuce na univerzitách.

Uspořádali* y jsme příměstský tábor, komunitní kurzy a vaření CZÁRY WÁRY s příchozími. V kampani **Pestré jídelny** jsme pořádali* y happeningy, kulaté stoly i kurzy pro školní jídelny. Podporujeme školy i rodiče na cestě k udržitelnému a zdravému stravování.

Děkujeme všem, kteří jste nás v roce 2024 podpořili* y – našim kolegyním a kolegům, partnerstvu i donorstvu.

V roce 2025 pokračujeme v naší práci s plným nasazením. Sledujte naše aktivity a zapojte se do kampaní, které mají smysl.

NESEHNUTÍ

CESTA INICIATIVY

V roce 2024 jsme **v Arménii podpořili* y 5 občanských iniciativ** v regionech Lori, Ararat, Gegharkunik, Armavir a Širak. Proběhla školení pro regionální lídry* ně zaměřená na komunitní práci, či v oblasti digitální bezpečnosti pro mladé aktivisty* ky. Zorganizovali* y jsme výměny zkušeností v Gruzii, kde si mladí arménští aktivisté* ky osvojili* y nové metody práce s komunitami. Dále jsme pomáhali* y s krizovou komunikací a strategickým plánováním v náročném politickém kontextu.

Díky projektu vznikly kampaně se zapojením místních komunit – například ve vesnici Pemzashen se podařilo nainstalovat 4 stanice

na sběr dešťové vody, z toho jednu financovala obec. V městě Gavar vznikla „Restart zóna“ – veřejný prostor podpořený participativním rozpočtem. V lokalitě na severu Arménie, která je ohrožená otevřením nových dolů, proběhl výzkum a plánování ekologické zóny. U hranic s Tureckem v Armaviru aktivisté* ky řeší problém kvalitní pitné vody, který postihuje 98 lokalit. Aktivisté* ky navázali* y spolupráci se samosprávami a zvyšují důvěru veřejnosti ve svou práci. Díky podpoře se do kampaní zapojují i mladí dobrovolníci* e a vznikají dlouhodobá partnerství.

V roce 2024 jsme vyškolili*y tým regionálních lídrů*yň – 4 osoby z různých částí země, které jsme seznámili*y s metodikou plánování kampaní a základy facilitace. Tito lídři*ně vybrali*y konkrétní komunity, ve kterých společně s místními obyvateli identifikovali*y zásadní problémy a dál sestaví plán kampaně. Budeme dál rozvíjet mentoringový systém, podporovat zapojení do lokálního rozhodování a propojovat lídři*ně napříč regiony. V současné době podporujeme v různých oblastech Arménie celkem 11 občanských kampaní, při kterých chceme pomáhat s posilování hlasu občanských iniciativ v dialogu se samosprávami a ministerstvy. V roce 2025 budeme pokračovat v práci na komunitních kampaních a realizaci plánů v nových lokalitách.

V tomto roce jsme **v Gruzii podpořili*y 3 iniciativy**, v kterých jsme pomohli*y participujícím naplánovat jejich občanské kampaně, poskytli*y jsme mikrograntovou podporu a pomáhali*y jim dosáhnout plánovaných cílů. Kampaně jsou zaměřené na podporu žen, které se staly oběťmi domácího násilí (Lentekhi), na změnu v praxi nakládání s odpady (Akhalkalaki) a zlepšení spolupráce mezi národním parkem a municipalitou Tetri Tskaro. Také jsme zorganizovali*y *Školu aktivismu* pro mladé aktivisty*ky z Gruzie a Arménie. Znalosti a dovednosti, které si účastnictvo osvojilo, jim pomůže v aktivním zapojení do občanského života.

Pro gruzínskou společnost byl rok 2024 velkou výzvou. Vláda vedená stranou gruzínského oligarchy Bidziny Ivanišviliho, Gruzínský sen, v tomto roce zavedla celou řadu zákonů, které do velké míry paralizují občanské aktivity. V říjnu „vyhrála“ parlamentní volby, které byly podle místních i mezinárodních pozorovatelů*ek do velké míry zfalšované. Opozice odmítla zaujmout svá místa v novém parlamentu a v listopadu premiér země oznámil, že Gruzie přerušuje jednání o sbližování s Evropskou unií do roku 2028. Toto oznámení odstartovalo mohutné protesty ve Tbilisi i dalších městech.

I přes komplikace způsobené vnitro politickým vývojem v Gruzii se iniciativám dařilo. V Lentekhi vzniklo centrum pro ženy, které se staly terčem domácího násilí, se podařilo pro ně vytvořit několik nových pracovních příležitostí a možnosti vlastního podnikání. V několika obcích v municipalitě Akhalkalaki, obývané výraznou arménskou menšinou, se podařilo zavést pravidelný svoz odpadu, odstranit několik nelegálních skládek a rozmístit odpadkové koše. V Tetri Tskaro se podařilo popularizovat ochranu vzácného supa bělohlavého, který v místním národním parku Samshilde. V rámci školy aktivismu došlo k důležité výměně zkušeností mezi gruzínským a arménským účastnictvem, což položilo základy k budoucí spolupráci.

V Pemzashenu v Arménii řeší místní nedostatek dešťové vody.

Gruzie, pod nelegitimní (podle názorů opozice i zahraničních aktérů) vládou, pokračuje v přijímání zákonů a dalších opatření, která postupně paralyzují činnost nevládních organizací a médií. V následujícím období tedy bude nejdůležitější najít efektivní způsoby, jak nestátní neziskové organizace a nezávislá média podporovat, protože v gruzínské společnosti plní nezastupitelnou roli a jsou nadějí na pozitivnější vývoj do budoucna.

Plánování s místními iniciativami

Dále jsme pokračovali* y v **podpoře občanské společnosti na jihu Ukrajiny** – v Chersonské, Mykolajivské a Kirovohradské oblasti. Finančně, odborně a materiálně jsme zde podpořili* y 13 místních iniciativ. V Chersonu jsme pomohli* y otevřít podzemní občanské centrum, kde záchranáři* ky poskytují kurzy první pomoci a místní občanstvo se učí pracovat s platformou na monitorování veřejných výdajů určených na rekonstrukci infrastruktury po ruských

Ve spolupráci s našimi partnery z chersonské organizace Об'єднання jsme místním záchranářům poskytli* y kamery pro noční vidění.

útocích. Mezi podpořenými byla také chersonská dobrovolnická skupina, která pomáhá místním opravovat jejich domy poničené ruským ostřelováním. V Kirovohradské oblasti jsme podpořili* y nezávislé občanské médium a iniciativu usilující o vznik nových chráněných přírodních území. V mykolajivském Vozněsensku, který se dlouhodobě potýká s nedostatkem pitné vody, místní iniciativa díky naší podpoře vytvořila interaktivní mapu nezávadných zdrojů pitné vody. K jejich pravidelné péči a monitoringu se závazalo město. Na základě tohoto projektu budou i další obce v regionu mapovat a monitorovat dostupnost a kvalitu pitné vody.

Místním iniciativám jsme rovněž poskytli*ý cílenou **materiální pomoc**. Dodali*ý jsme turnikety, notebooky, vodní filtry, tiskárnu, neprůstřelné vesty a helmy, přenosné nabíjecí stanice, zařízení pro noční vidění a termokamery. Ekologické iniciativy od nás obdržely přístroje na měření radonu a kvality ovzduší v krytech, zejména těch školních. Tuberkulóznímu centru v Kropyvnyckém a nemocnici v Mykolajivu jsme darovali*ý tisíce respirátorů a více než tunu dezinfekčních prostředků.

Organizace Raffstar děti, kterou dlouhodobě podporujeme, působí v obci Novovoroncovka na břehu Kachovské přehrady – jen několik kilometrů od frontové linie.

Pro zástupkyně obcí a neziskových organizací z ukrajinské Kirovohradské oblasti jsme uspořádali*ý studijní cestu po českých regionech poznamenaných těžbou.

Uspořádali*ý jsme **studijní cestu ukrajinských ekoložek a představitelk samospráv** do Česka a Slovenska na téma transformace těžebních regionů. Zúčastnily se jí zástupkyně ekologických organizací, médií a obcí zasažených důsledky těžby uranu v Kirovohradské oblasti. Navštívili*ý jsme společně místa s dobrou i problematickou praxí v procesu transformace těžebních regionů – Prievidzu, Stráž pod Ralskem, Děčín, Most, Horní Jiřetín a Prahu. To poslouží jako klíčová inspirace pro místní zastupitelky i členky neziskových organizací při řešení ukončení těžby uranu a budoucím směřování regionu.

Podporovali*ý jsme ukrajinské lidskoprávní organizace v jejich advokačních aktivitách. Pro ukrajinské lidskoprávní organizace jsme uspořádali*ý advokační cestu do Bruselu, kde se na mezinárodní úrovni prosazovaly potřeby občanské společnosti a lidskoprávníků v regionu. Navázala na sérii setkání s kandidátkou do Evropského parlamentu uskutečněnou v květnu v České republice. Podpořili*ý jsme také účast jednoho ukrajinského obránce lidských práv na lidskoprávním fóru v Rize a pro lidskoprávní i ekologické aktivisty*ky z Ukrajiny jsme celý rok zajišťovali*ý jazykové vzdělávání, aby mohli*ý efektivněji prosazovat svá témata na mezinárodní úrovni.

Pokračovali*y jsme v úspěšné kampani Slunce pro Ukrajinu. Díky podpoře mnoha lidí a firem se nám podařilo rozsvítit skrze solární elektrárny několik ukrajinských nemocnic a dalších budov kritické infrastruktury, které by se jinak obávaly častých výpadků proudu. Výstavbu solárních elektráren v deseti ukrajinských obcích podpořilo minulý rok stovky darujících. Celkem do Ukrajiny putovalo v rámci kampaně v hodnotě materiálních a finančních darů přes 3 miliony korun. V příštím roce se chceme postarat o to, aby i další nemocniční zařízení v Ukrajině měla jistotu trvalého proudu elektřiny a měly solární elektrárny. Věříme, že se nám do kampaně podaří zapojit ještě více filantropicky smýšlejících firem.

V rámci aktivit v oblasti rozvojové spolupráce jsme uspořádali*y facilitované setkání k tvorbě strategického plánu iniciativy Cesty, realizovali*y školení zaměstnanectva a partnerstva zaměřená na práci v konfliktních oblastech, evaluaci občanských kampaní a komunikaci témat spojených s Ukrajinou. Umožnili*y jsme stáže zaměstnanectva u evropských partnerských organizací pro sdílení know-how, a posílili*y partnerství v Gruzii vytvořením společné fundraisingové strategie a žádosti o mezinárodní podporu; zároveň jsme připravili*y bezpečnostní manuál a podrobný dokument pro výjezdy do konfliktních oblastí, prohloubili*y spolupráci s berlínskou neziskovou organizací na projektu pro Ukrajinu a navázali*y nové partnerství s cílem realizovat další rozvojové aktivity na Ukrajině i v Gruzii.

V roce 2025 zahájíme **kampaň za ukončení dovozu ruské ropy do Česka**, která vyzve českou vládu k definitivnímu odstřížení se od ruské ropy. Přestože se Česko díky ropovodu TAL-PLUS technicky zbavilo závislosti na ropě z Ruska, česká vláda si nadále drží evropskou výjimku, která firmám jako Orlen Unipetrol umožňuje ruskou ropu dál nakupovat. Chceme dosáhnout zrušení této výjimky. Jedině tak bude možné spolehlivě ukončit finanční podporu Putina teroristického režimu z českých peněz.

Vykládka solárních panelů v Ukrajině.

F*ÉRA

V roce 2024 jsme opět spolupracovali* y na projektu [Youth online: Prevence násilí \(nejen\) na sítích](#), který přispěl k posilování kompetencí mladých lidí v oblasti prevence genderově podmíněného násilí a k naplňování Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí. Věnovali* y jsme se nejen přímé práci s mladými lidmi prostřednictvím workshopů a advokačních aktivit, ale také jsme spolu s nimi realizovali* y veřejné akce a kampaň zvyšující povědomí o problému násilí v online prostředí.

Hlavním cílem online kampaně byla jednak osvěta týkající se nových forem genderově podmíněného násilí, druhá aktivizovat zástupce* kyně této cílové skupiny k tomu, aby se sami zasadili* y o zviditelnění i řešení tématu zejména na školách a v souvislosti se vzděláváním. Součástí této aktivizace bylo předávání informací, dobré praxe i rozvíjení konkrétních kompetencí mladých lidí k tomu, aby byli schopni* y vzít si slovo ve veřejné diskuzi a aktivně se zasazovat o změny na úrovni vlastní školy i o změny celospolečenské. Skupině mladých lidí také bylo poskytnuto školení, kde získali* y kompetence a znalosti potřebné k zapojení do realizace kampaně včetně samotné tvorby audiovizuálního obsahu. V průběhu kampaně jsme byli* y aktivním zástupcům* kyním plně k dispozici jak pro konzultace týkající se témat nových forem genderově podmíněného násilí, tak přímo pro řešení konkrétních situací u nich na škole.

Třídenní setkání **GENDER POFEL***

Workshopy na středních školách se zaměřovaly na nové formy **násilí v digitálním světě** jako jsou revenge porn, kyberšikana, bodyshaming či slutshaming – a nabízely prostor k reflexi, sdílení zkušeností a hledání možností prevence i aktivního postavení se proti násilí. Ve spolupráci s Českou ženskou lobby jsme realizovali* y také 6 mentorujících setkání na téma advokační práce v oblasti genderové rovnosti.

V rámci projektu jsme uspořádali* y třídenní setkání **GENDER POFEL*** uměním proti násilí ve spolupráci s kolektivem Cejla, se kterým jsme propojili* y vzdělávání o genderově podmíněném násilí s výtvarným vyjádřením. Mladí lidé se věnovali* y reflexi násilí (nejen) v online prostoru, hledali* y způsoby, jak mu čelit a jak se s ním vyrovnávat a následně vytvořili* y umělecký artefakt v podobě entity, která v sobě propisuje jednotlivé aspekty této problematiky i emoce, které dopady genderové nerovnosti vyvolávají v mladých lidech. Celá

skupina se pak s artefaktem pohybovala ulicemi Brna a komunikovala potřebu akcentovat problematiku genderové nerovnosti.

Realizovali*ý jsme také projekt podpořený Úřadem vlády s názvem **Bez násilí: Společně k respektující společnosti**. Projekt přispěl k dosažení cílů Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030. V rámci projektu jsme organizovali*ý workshopy na školách (ZŠ i SŠ), či kulatý stůl pro vyučující. Vytvořili*ý jsme a otestovali*ý nový workshop pro budoucí vyučující, a taktéž jsme se zaměřili*ý na šíření informací o genderově podmíněném násilí a jak mu předcházet i skrze sociální sítě, podcast či facebookové příspěvky.

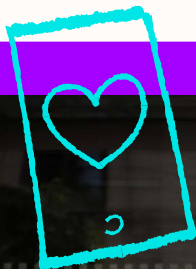
Našich celkem 7 workshopů *Bez násilí* na ZŠ a SŠ se zúčastnilo 134 mladých lidí ve věku 14–17 let. Mladí lidé získali*ý prostřednictvím realizace workshopů příležitost samostatně i ve společné diskuzi reflektovat genderově podmíněné násilí ve společnosti – jak a proč k němu dochází, jak je mu možné předejít a co dělat, když se staneme svědky nebo oběťmi násilí.

Momentka z Respektující lektorské školy.

Taktéž jsme vytvořili*ý i metodický materiál pro vyučující, konkrétně 6 pracovních listů určených pro využití na ZŠ a SŠ a zaměřené na tyto témata: kyberstalking, bodyshaming, hate speech, misogynie, nekonsensuální sdílení obsahu na internetu. Prostřednictvím metodického materiálu získávají vyučující a další pracující s mládeží podporu při řešení otázek týkajících se genderově podmíněného násilí a jeho různorodých forem. Vyučujícím umožňuje flexibilně reagovat na poptávku ve třídě a vybrat cílenou aktivitu, která umožňuje věnovat se danému problému více do hloubky.

Jako úspěšnou vnímáme také realizaci **lektorské letní školy**, která nám umožnila rozšířit okruh spolupracujících lektorujících, se kterými plánujeme další spolupráci i v dalším období. Podařilo se nám připojit několik osob i mimo Brno, což vnímáme jako zásadní posun, abychom dokázali*ý poskytovat naše know-how i mimo oblast jihomoravského kraje a mohli*ý jsme tak šířit dobrou praxi i do dalších částí ČR.

OBČANSKÉ OKO

V roce 2024 jsme společně s partnerskými organizacemi Bennohaus (Německo), Lifeproject (Polsko), Youth on Board (Severní Makedonie) a Ivan Franko National University of Lviv (Ukrajina) pokračovali* y v realizaci projektu **#newME** financovaného z programu Erasmus+. Cílem tohoto mezinárodního projektu bylo poskytnout mladým lidem nástroje pro lepší orientaci v mediálním prostředí a podpořit jejich mediální gramotnost v kontextu klimatické a společenské odpovědnosti.

Během roku jsme se věnovali* y dokončení e-booku, který slouží jako praktická příručka pro pracovníctvo s mládeží. Publikace nabízí teoretické podklady i konkrétní aktivity zaměřené na zelené zpravodajství, udržitelnost a environmentální storytelling. Paralelně vznikla interaktivní e-platforma, která motivuje mladé lidi k samostatnému objevování a prohlubování znalostí v těchto tématech. Významnou součástí projektu je rovněž e-crossmedia blog a e-brožura, které sdružují výstupy, články, fotografie a videa vytvořené samotným zapojeným mladým účastnictvem.

Na procházce o klimatických opatřeních v Brně s účastnictvem z Polska, Ukrajiny, Německa, Severní Makedonie a Česka v rámci projektu #newME.

V první polovině roku jsme se vydaly* i na týdenní setkání pracovníctva s mládeží do Severní Makedonie a na partnerské setkání do polského Krakova. V říjnu jsme pak v rámci projektu uspořádali* y pětidenní LTTA (Learning, Teaching and Training Activities), a hostili* y tak účastnictvo ze všech partnerských organizací. Cílem tohoto setkání bylo vytvořit prostor pro rozvoj kompetencí, přeshraniční výměnu zkušeností a hlubší porozumění různým kulturním a společenským kontextům. Díky workshopům a skupinovým aktivitám vznikla řada inspirativních mediálních výstupů, které jsou dostupné na zmíněné e-platformě.

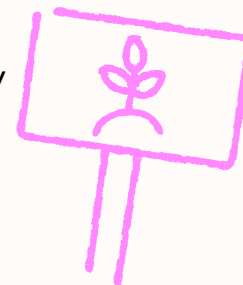
Jak vnímají mladí klima? Tuto otázku jsme řešily* i na jednodenním barcampu s mladými lidmi, vzdělávacím i širší veřejností.

Na konci listopadu jsme uspořádali* y závěrečný **barcamp**, během něhož jsme prezentovali* y výstupy projektu #newME a otevřeli* y diskusi na neformální konferenci *Jak vnímají mladí klima: o emocích, angažovanosti a vzdělávání*. Pozvali* y jsme výzkumnice a výzkumníky, kteří* ré se této problematice dlouhodobě věnují, i zástupce* kyně mladé generace – Michala Jirásku, socioložku Petru Marinovou, Anežku Sedlákovou, Petra Doubravského, odbornice na globální vzdělávání Klára Berg a zástupce UzK Jiřího Šumného. Odpolední část programu jsme věnovali* y workshopu zaměřenému na aktivizaci a motivaci k angažovanému občanství. Celý den jsme zakončili* y inspirativním vhledem do práce greenfluencerek Elišky Víravové a Veroniky Duškové, které se věnují tématům udržitelnosti a společenské odpovědnosti na sociálních sítích. Akce se zúčastnilo přes tři desítky osob z řad studentstva, pedagožstva, pracujících s mládeží nebo představitelů veřejné správy.

I v roce 2024 jsme provozovaly* i webový portál **Moudrá města**. Vznikla redakční rada složená z dobrovolnictva a zaměstnanectva NESEHNUTÍ, která společně řešeršovala a navštěvovala vybrané případy, ve kterých iniciativa místních aktivních občanů a občanek vedla ke změnám a upevnění příkladů dobré praxe. V loňském roce jsme se zaměřovali* y především na menší obce a města jako Litoměřice, Tábor, Předklášteří a Tišnov. Psali* y jsme o tom, jak vést děti k zájmu o urbanismus a veřejný prostor nebo o tom, jak obnovu válkou zasažené Ukrajiny promýšlet z klimaticky příznivé perspektivy.

V podzimním semestru jsme opět realizovali* y kurz na FSS MUNI Brno *Participace veřejnosti v udržitelném plánování města*, v němž si studující vyzkoušeli participativní metody společně s rozmanitými experty.

Naše občanská a právní poradna obcanskeoko.cz odpovídala na rozličné dotazy z oblasti ochrany životního prostředí, práv zvířat nebo odpadového hospodářství. Komunikovali*y jsme se spolky, občanskými iniciativami i s jednotlivci*kyněmi.

V lednu 2024 jsme zahájili*ý realizaci projektu **Osvětou za klima**, jehož cílem je přinášet environmentální vzdělávání studujícím středních odborných škol a široké veřejnosti. V rámci projektu jsme vytvořili*ý metodiky k workshopům a navázali*ý spolupráci s lesnickými, zdravotnickými a zemědělskými školami. Workshopy se zaměřují na problematiku klimatické změny v kontextu studovaných oborů a umožňují studujícím propojit znalosti o změně klimatu s jejich budoucí profesní praxí. Důraz klademe na hledání efektivních adaptačních a mitigačních strategií relevantních pro jednotlivé obory a komplexitu chápání problematiky klimatické změny.

Při tvorbě metodik jsme spolupracovali*ý s odbornictvem, jako jsou MUDr. Anna Kšírová, Ing. Michal Friedl, Ph.D., MVDr. Jaromír Bláha a Ing. Bc. Jaroslav Slepíčka, aby materiály reflektovaly nejnovější poznatky a potřeby jednotlivých profesních oblastí.

Vedle vzdělávacích aktivit pro školy jsme také vytvořili*ý dva handbooky pro veřejnost – *Město je příroda a Město patří nám všem*. Tyto materiály slouží jako podklady pro námi organizované procházky po městě i jako inspirace pro jednotlivce a jednotlivkyně, kteří*é chtějí objevovat městský prostor z nové perspektivy.

Kromě toho jsme také realizovaly celodenní workshopy sebeřízení a facilitace pro aktivní občanstvo z řad široké veřejnosti, workshop městského zahradničení v kontextu klimatické změny ve spolupráci s družstvem Tři ocásci a několik klimatických procházek po Brně. Tím jsme úspěšně završily aktivity tříletého projektu Erasmus+ Young People – Essential Partners in Public Environmental Dialogue.

SPOLEČNĚ K ROZMANITOSTI

V uplynulém roce jsme se soustředil*y na posílení komunitních a integračních aktivit a na upevňování vztahů v rámci vzniklé komunity. Opět jsme organizovali*y letní příměstský tábor, kterého se zúčastnilo 14 dětí. Navštívili*y jsme zahrady a VIDA centrum, zúčastnili*y se workshopu v místní galerii Cejl, nebo jsme jeli*y na výlet do muzea Anthropos. Tábor vedla zkušená lektorka a pomáhalo jí aktivní dobrovolnictvo z naší organizace, včetně mladých lidí z ukrajinské skupiny, se kterou dlouhodobě spolupracujeme.

Stěžejními aktivitami se stal **dětský kroužek a klub pro rodiče**, které se navzájem prolínají a přinášejí nové formy spolupráce. Kroužek navštěvují děti z Ukrajiny, Indie, Japonska, Sýrie, Íránu i Česka. Vytvářejí pestrou komunitu, komunikují česky a program je kreativní i dobrodružný. Děti se učí spolu vycházet, poznávají češtinu i kulturu, a zároveň si hrají a tvoří – to vše v podpůrném prostředí integrace. Zatímco se o děti starají lektori a lektorky, rodiče tráví čas v rodičovském kruhu, kde procvičují češtinu, sdílejí zkušenosti a informace. Přítomné lektorstvo zapojuje rodiče do konverzace a nabízí základní poradenství. Tyto dvě aktivity vytvářejí pravidelný prostor pro setkávání a upevňují komunitu složenou z místních i příchozích. Účastní se stále i nové rodiny, čímž se komunita neustále rozrůstá. Účastní se stále i nové rodiny, čímž se komunita neustále rozrůstá.

S rodiči dětí z kroužku navazujeme kontakt a zapojujeme je do dalších aktivit, například přípravy cizokrajných menu ve spolupráci s komunitním centrem Základna Tři ocásci. Tuto činnost rozvíjíme v rámci projektu Cultivate (program Horizon), zaměřeného na podporu udržitelného a komunitního stravování. V projektu jsme navázali* y kontakty s iniciativami z celé Evropy a čerpali* y inspiraci. Finanční podporu využíváme k rozvoji komunitních a kulinářských aktivit, do nichž zapojujeme více příchozích, místních i dobrovolnictva.

V rámci projektu pořádáme měsíčně dva typy setkání: komunitní setkání a společná vaření, kde vytváříme bezpečný prostor pro mezikulturní sdílení. Do organizace zapojujeme samotné příchozí i dobrovolnictvo, kterému nabízíme možnost podílet se dle svých možností. Účast je omezena a předchozí registrace zajišťuje přehlednost, bezpečí a příjemné prostředí.

Druhou formou aktivit jsou společenské večere připravované ve spolupráci s příchozími a kuchyňským týmem Základny. Společně navrhujeme autentická menu, která přetváříme do veganské

V rámci dětského kroužku jsme pořádali* y halloweenskou akci.

podoby a vaříme pod dohledem samotných příchozích. Výsledkem jsou originální vícechodová jídla, která si hosté*ky mohou objednat za sociální nebo solidární cenu. Solidární ceny pomáhají projektu zůstat udržitelným. Během večere mohou účastníci prostor dotvořit hudbou, projekcemi či výzdobou, a přinášet tak kousek svého domova do Brna a sdílet jej s místní komunitou.

Pokroky jsme zaznamenali* y i v práci s ukrajinskou skupinou mladých. Díky předchozím projektům ji podporujeme třetím rokem a vzájemné vazby se posílily. Skupina se stala stálou dobrovolnickou oporou při všech aktivitách – od kroužků po komunitní stolování. Jejich pomoc je nenahraditelná a přínosná oboustranně. Skupina se rozšířila, účastnila se workshopů a výletů, např. na Kaprálův mlýn, kde jsme navštívili* y jeskyně Moravského krasu. Organizovali* y jsme setkání zaměřená na duševní pohodu i kreativní a vzdělávací aktivity. Probíhá i individuální komunikace a vzájemná podpora.

V rámci **Aktivního doučování** (ve spolupráci s PdF MUNI) jsme koordinovali přes 40 tandemů, ve kterých dobrovolnictvo z řad studentů prohlubovalo své pedagogické dovednosti.

V roce 2024 jsme v rámci mezinárodního projektu *Community Re-awaken*, financovaného z programu Erasmus+, pokračovali* y ve vytváření bezpečného a podpůrného prostoru pro mladé lidi s migrační zkušeností i místní mládež. Ve spolupráci s Masarykovou univerzitou a Centrem pro cizince JMK jsme realizovali* y rozsáhlý výzkum potřeb mladých příchozích, který se stal základem pro návrhy na zlepšení integračních politik. Výzkum probíhal formou fokusních skupin a individuálních rozhovorů a zapojil stovky mladých lidí z různých zemí. Mezi klíčové aktivity roku 2024 patřila také

příprava a účast na mezinárodním setkání v Brně, zaměřeném na sdílení osvědčených praxí v oblasti komunitní práce a neformálního vzdělávání. Setkání se zúčastnili* y partneři z Německa a Severní Makedonie a výsledkem byly konkrétní návrhy mikroprojektů, které budou dále rozvíjeny mladými účastníky.

Jsme nadále členstvem Konsorcia nevládních organizací pracujících s příchozími, připomínkujeme legislativu a strategické dokumenty týkající se našich cílových skupin. Spolupracujeme s brněnskými organizacemi Vesna, Centrum pro integraci cizinců JMK a Ukrajinskou iniciativou JMK. Účastníme se Integrační platformy města Brna.

Společná večeře na Základně.

ZA PRÁVA ZVÍŘAT

V březnu 2024 jsme uspořádali* y dvě klíčové události pro kampaň **Pestré jídelny**, jejímž cílem je zajistit školní stravování, které bude zdravější, chutnější, udržitelnější a dostupné všem dětem. První z nich byl happening před ministerstvem zdravotnictví. Cílem bylo satirickou formou přiblížit realitu některých dětí se specifickými stravovacími potřebami (intolerance, alergie, vegetariánství, veganství). Díky happeningu jsme toto téma objevilo ve významných českých médiích a došlo tak k jeho zviditelnění. Na happening reagovalo stanoviskem i samotné Ministerstvo zdravotnictví **vydaným vyjádřením**.

Pod záštitou poslance Matěje Ondřeje Havla a ve spolupráci s poslankyní Klárou Kocmanovou a vládní zmocněnkyní pro lidská práva Klárou Šimáčkovou Laurenčíkovou jsme uspořádali 26. března **kulatý stůl** na téma *Školní stravování jako příležitost ke zlepšení stravovacích návyků dětí*. V panelu promluvili* y zástupci ministerstva zdravotnictví (Václav Pláténík, náměstek ministra zdravotnictví), ministerstva školství (Mgr. Jiří Nantl, náměstek ministra školství) a zástupkyně Státního zdravotního ústavu ředitelka Barbora Macková a Alexandra Košťálová, koordinátorka mezíresortní skupiny pro školní stravování. Prostor dostali* y také zástupkyně odborné veřejnosti. Díky kulatému stolu se povedlo zviditelnit nutnost konkrétních změn ve školním stravování a také získat závazky zodpovědných ministerstev, že ke změnám ve školním stravování dojde.

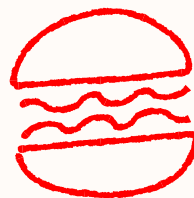

Jako členská organizace SKAV jsme uspořádali* y v červnu kulatý stůl SKAV a EDUin na téma *Školní stravování jako součást kultury školy*. Mimo nás v panelu vystoupila i Lenka Hečková (SOFA), Alexandra Košťálová (SZÚ), Tomáš Václavík (Skutečně zdravá škola) a Jan Mareš (vrchní ředitel na MŠMT).

V rámci kampaně **Evropa pro zvířata** jsme společně s dalšími organizacemi zabývajícími se ochranou zvířat oslovili* y 45 kandidujících do Evropského parlamentu z devíti politických stran s cílem zjistit jejich postoje k sedmi klíčovým závazkům v oblasti ochrany zvířat. Mezi tyto závazky patřilo například ukončení klecových chovů, zákaz chovu kožešinových zvířat, postupné ukončení pokusů na zvířatech a lepší ochrana vodních živočichů. Nejvíce podpory získaly závazky od kandidátů Zelených a Pirátů, zatímco strany jako Přísaha, Motoristé, Stačilo! a STAN se k žádné podpoře nepřihlásily, přestože je k tomu vyzývaly stovky lidí. Do kampaně se aktivně zapojily dva tisíce lidí, kteří zasílali* y své vlastní vzkazy kandidujícím se žádostí o podporu těchto závazků.

Se začátkem nového školního roku jsme vyzvali* y rodiče, kteří se potýkali* y s potížemi při zajištění školního stravování pro své děti se specifickými potřebami v jídelnách, aby se obrátili* y na kancelář ombudsmana. Podle ombudsmana má totiž škola povinnost umožnit konzumaci přineseného jídla přímo v jídelně. Pomohli jsme tak díky těmto podnětům upozornit na přetrvávající problém. Kancelář ombudsmana se poté zapojila do komunikace s ministerstvem školství. Došlo tak k zapojení důležitého úřadu, který může společně s námi vyjednat nutné úpravy ve vyhlášce o školním stravování.

Navázali* y jsme spolupráci s řadou škol a kampaň jsme tak posunuli* y o další krok dále.

Díky tomu jsme mohli* y pozorovat terén školního stravování zblízka a podpořit školní jídelny v zavádění nových postupů, které přispívají k pestřejšímu stravování. Na školách jsme od srpna realizovali* y

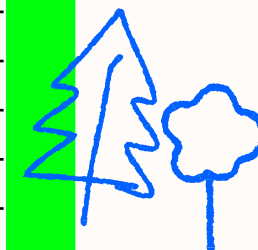
kurzy vaření rostlinných jídel pro školní jídelny. Následně jsme sledovali* y, o kolik se podaří školám snížit svou uhlíkovou stopu díky zavedení více bezmasých a rostlinných jídel. Na výpočtech jsme spolupracovali* y s organizací Ci2, o. p. s. V rámci spolupráce se školami proběhla na podzim také řada interaktivních workshopů pro žactvo, na kterých se seznámili* y se základy nutričně vyvážené a zdravé stravy a dopady potravin na klima. Jednalo se o základní školy v Třešti, Polepech, Praze, Prachaticích a v Děčíně.

Aktivně jsme sledovali* y vývoj novely vyhlášky a usilovali* y jsme o to, aby nová legislativa jasně definovala obě verze spotřebního koše a zajistila, že budou respektovány potřeby všech dětí. Zároveň je nutné, aby vykazování a dodržování spotřebních košů bylo srozumitelné a dobře realizovatelné pro všechny školní jídelny.

Po celý rok jsme vedli* y informační kampaň na sociálních sítích a dalších profilech NESEHNUTÍ včetně nového speciálního instagramového profilu **@za_pestrejidelny**. Oslovovat veřejnost a šířit povědomí o kampani se nám dařilo díky řadě reels, která ukazovala rostlinné receptury a praxi jejich zavádění ve školních jídelnách.

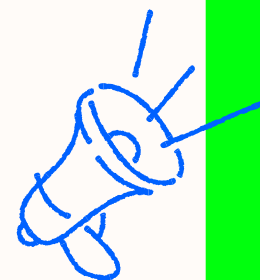
Kromě již zmíněných škol jsme byli* y v osobním kontaktu i na dalších akcích, například na Veggie Vánocích, kde jsme informovali* y o naší kampani, získávali* y nové podporovatelstvo a informovali* y veřejnost o aktuálním vývoji ve změnách týkajících se školního stravování. V následujícím roce budeme nadále usilovat o pestřejší a zdravější školní stravování.

Výnosy v roce 2024 v Kč	NESEHNUTÍ Brno	NESEHNUTÍ
Goethe Institut		60 854,95
Ministerstvo financí		2 002 982,13
Ministerstvo práce a sociálních věcí		1 671 113,02
Úřad vlády České republiky		599 575,00
Univerzita Karlova		19 552,47
Dům zahraniční spolupráce		1 096 868,63
European Research Executive Agency	2 429 361,39	764 791,27
The Lutheran World Federation Prague, z.s.		50 000,00
Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR, z.s.		157 002,66
Lush	90 281,59	
Státní fond životního prostředí České republiky	434 181,38	
Animal Rebellion Czech Republic z.s.	114 245,22	
Nadace Propolis	30 000,00	
Nadace VIA	40 197,03	
EuropeanClimateFound	656 598,73	
Ministerstvo zahraničních věcí	11 500 000,00	
Česká rozvojová agentura	733 150,00	
Zelený kruh	2 000,00	
Nadace Veronica	31 200,00	
Ministerstvo životního prostředí	299 945,00	
Státní fond životního prostředí České republiky	677 236,54	
Voxpot	9 840,50	
Individuální dárci a dárkyně	2 286 147,90	242 900,00
Tržby s prodej služeb a zboží, účastnické poplatky	58 425,90	405 505,12
Ostatní výnosy	102 354,89	74 561,22
CELKEM Výnosy	19 495 166,07	7 145 706,47

Náklady v roce 2024 v Kč	NESEHNUTÍ Brno	NESEHNUTÍ
Cestovné, doprava a ubytování	1 927 679,02 Kč	329 792,27 Kč
Členství, oborové organizace	123 358,84 Kč	12 343,10 Kč
Grafika, tisk, sazba, design, laminace	233 360,04 Kč	46 040,00 Kč
Hrubé mzdy pracovníků	4 605 989,37 Kč	3 135 182,01 Kč
Kancelářské potřeby a režijní materiál	249 933,90 Kč	100 194,08 Kč
Nájemné a energie	431 523,39 Kč	568 012,92 Kč
Občerstvení a strava na akcích	220 043,06 Kč	97 220,19 Kč
Odborné služby	4 270 817,53 Kč	1 393 740,95 Kč
Ostatní finanční náklady	33 139,82 Kč	28 362,93 Kč
Ostatní náklady	354 546,94 Kč	11 840,00 Kč
Ostatní služby	- Kč	1 546,69 Kč
Pojištění	48 477,77 Kč	35 114,75 Kč
Poskytnuté mikrogranty, příspěvky	3 704 137,78 Kč	26 000,00 Kč
Právní služby a ekonomické služby	214 818,00 Kč	35 000,00 Kč
Pronájem prostor a vybavení	155 847,86 Kč	99 575,92 Kč
Propagace a inzerce	456 823,35 Kč	52 010,20 Kč
Školení a supervize zaměstnanců a zaměstnankyň	533 645,90 Kč	114 613,30 Kč
Sociální a zdravotní pojištění	1 446 776,67 Kč	902 397,06 Kč
Telekomunikace, Internet	27 339,79 Kč	932,91 Kč
Webhosting, domény, web	9 161,95 Kč	84 732,42 Kč
CELKEM Náklady	19 047 420,98 Kč	7 074 651,70 Kč

Cítíme zodpovědnost za dění kolem nás. Usilujeme o změny vedoucí ke spravedlnosti a rovnosti. Chceme otevřenou a angažovanou společnost schopnou dialogu a založenou na respektu k přírodě, lidem a zvířatům. Aktivizujeme komunity a jednotlivce k jednání na základě ekologických a sociálních souvislostí.

Přijímáme zodpovědnost jako nedílnou součást svobody.

JSME NESEHNUTÍ.

Cítíme vděčnost za to, že jsme obklopeny* i lidmi, kteří sdílí stejné hodnoty a podporují nás nejen morálně, ale také finančně.

V roce 2024 podpořily* i dárkyně a dárci NESEHNUTÍ dary v hodnotě 430 866,- Kč.

Díky našim podporovatelkám a podporovatelům víme, že ve snaze o férovější svět nejsme sami* y. Bez nich bychom nemohly* i realizovat naše aktivity a tolik potřebné kroky směřující k větší svobodě, zodpovědnosti a společenské angažovanosti v ČR i v zahraničí.

Moc si jejich pomoci vážíme a děkujeme všem, kdo pomáhají spolu s námi.

www.podporte.nesehnuti.cz

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

Křížová 463/15 603 00

Brno, Česká republika

+420 605 239 579

brno@nesehnuti.cz

www.nesehnuti.cz

Vydalo NESEHNUTÍ v roce 2025

